

Arvutimaailm 8/03

21 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Poliitika

Maaailma riikide IT–juhid Eestis

16.–19. septembril kogunesid Tallinnas 26 riigi valitsuse infotehnoloogiajuhid.

Vahet pole?

Jaan Vare

Viimase paari aasta jooksul olen ma kuulnud tülgaasteni jutte põllumeestest ja sellest, mis neil muutub või ei muutu, kui Eesti satub Euroopa Liitu.

Turg

Äriinimesed on arvutisõbrad

Tõnu Vare

Aktsiaselts Emor uuris tänavu kevadel Äripäeva kirjastuse tellimisel majandusajalehe lugejate elustiili, rahalist käitumist ja lugemisharjumusi.

Õigus

Kui patsiga poisid ei maga

Eneken Tikk

Alates veidi hilisemast hommikust, kui vilgas kollektiiv teist kohviringi teeb, ilmuvad üksteise järel välja „patsidega poisid”. Mõni neist jõuab vahetevahel ka varahommikuks kohale, ent siis võib see tähendada, et öö mööduski tööpostil. Nooremad IT–spetsialistid jõuavad kontorisse pealelõunal, pärast kooli. Ent sellest polegi lugu, sest kõik arvutid töötavad laitmatult ning mis tahes probleemid saavad enamasti ladusa lahenduse.

[Kas autoriõigus ikka on Eesti rahvuslikes huvides?](#)

Anto Veldre

Esimeste osade (AM nr 2 ja 3, 2003) järel küsiti minult, kas ma ässitan rahvast seaduse vastu? Ei, ma püüan vältida tabuteemade teket. Rahvusküsimuse ning kõrgete riigiametnike punaparteilisuse kõrval on meie riigis kujunemas tabuteemaks autoriõiguse väärastunud vormidest rääkimine. Käesolev artikliseeria on arglik katse neid keerulisi probleeme siiski käsitleda, kusjuures rõhk on ametlikest erinevatel seisukohtadel.

Ajalugu

Arvutivõrkude arengulugu, 4

Anni Oja

1980. aastatel hakkas arvutitevaheline võrk väga kiirelt arenema, eriti peale TCP/IP võidukäigu algust. Kui esialgu tegelesid võrkudealase uurimistööga kitsa ringi teadlased ja rahastajaks–suunajaks olid põhiliselt USA kaitseorganid, siis 1980. aastatel olid arendusega ametis juba pea kõik — ülikoolid ja instituudid, kommunikatsioonifirmad, tööstusringkonnad, eraisikud erinevates riikides.

Visioon

Kaugtöö — see on imeline

Jaan Vare

Paljud firmad on juba aru saanud või aru saamas, et edukaks äritegevuseks on vaja luua võimalused kaugtöö jaoks, mille abil nii oma liikuvad töötajad kui ka partnerid ja kliendid saaksid ühendust pidada.

Mis on kaugtöö?

Tõnu Vare

Ariko Marketingi uuringus „Infotehnoloogia, telekommunikatsiooni ning kaugtöö kasutuse mõju tööhõivele”, mis valmis möödunud aastal sotsiaalministeeriumi tellimusel, kasutati järgmist kaugtöö määratlust: kaugtööd tehakse väljaspool tööandja tavapäraseid tööruume (kas kodus või kaugbüroos), olles samal ajal tööandjaga ühenduses kaasaegsete infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni vahenditega.

Võrgud

Sideteenuste tarbijad

otsivad soodsaid hindu

Jaanus Tiit

Internet jõuab järjest rohkemate eraisikute ning väikefirmadeni, kes seni pole pidanud püsiühenduse soetamist majanduslikult

otstarbekaks. See aga on kõige hinnatundlikum kasutajagrupp ning neile mõeldes on turule toodud mitmesuguseid limiteeritud võimalustega ja muidu nuditud püsiühenduspakette. Ka paljud keskmise suurusega ettevõtted on Interneti-vaimustuse üle elanud ning otsivad nüüd võimalusi oma sidevajadused ning –kulud kooskõlla viia.

Veebilahenduste platvorm

AutomatWeb

Andres Sirel

AutomatWeb on veebilahenduste platvorm, mille peamisi eeliseid on multifunktsionaalsus. Ühtses keskkonnas on võimalik hallata erinevaid Interneti teenuseid: avalikku kodulehekülge, intra- ja ekstranetti ning veebipõhiseid tugisüsteeme.

Internet

Semantiline Internet

ning e-teenused

Peep Kungas

Aastakümnete jooksul on Internet kujunenud üksikute infosaarekete võrgust hiiglaslikuks andmehoidlaks. Andmete suur hulk on tekitanud vajaduse otsingumootorite järele, mis aitaksid identifitseerida viiteid vajalikule informatsioonile.

Internetiaeg

Aarne Ruben

Internetiaeg jagab ööpäeva tuhandeks löögiks (.beat). Üks löök vahetab teise välja iga ühe minuti ja 26,4 sekundi järel, iga tsükli algus on keskööl Greenwichi aja (GMT) järgi. Internetiaja nullmeridiaan on BMT (Biel Mean Time) @000 Shveitsis, Bielis (Kesk-Euroopa talveaja järgi).

Riistvara

Toiteplakkide test

Roland Kender

Arvuti trikitab? Iseeneslikke alglaadimisi tuleb tunnis ette seitse korda, kuigi masin enne ei hangu ja draiveritega oleks nagu kõik korras? Jällegi põhjus korduvalt ajakirjanduses maailma rikkaima mehena figureerinud isikut süüdistada? Aga võib-olla polegi seekord kõiges süüdi hr Gates?

VIA PT800

Margus Nurk

Kui Intel tõi sel kevadel turule Canterwood (875P) kiibistiku ning 800FSB-ga Pentium 4, oli see värskendav uudis Inteli protsessorite austajatele. Kahekanaliline mälukontroller ning laiendatud mälusiin viisid Inteli taas jõudlusekrooni hoidma. Kuna Inteli tavade järgi kiibistiku eest meeletut raha küsiti, otsustas suurtootja oma üllitist veidi nudida, tagamaks toote massilist müüki ning turule ilmus Springdale (865 seeria), olles põhimõtteliselt seesama Canterwood lukustatud PAT tehnoloogiaga.

Professionaalsed graafikakaardid

Veiko Tamm

AM graafikakaartide testides (nr 6 ja 7, 2003) figureerisid ka mitmed nn professionaalsed kaardid. „Mängutestides” ei pakkunud nad erilisi tulemusi, kuid profitestides ilmnes nende oluline ülekaal. Mis siis on profitaas? Mis eristab neid kaarte tavalistest laiatarbe kaartidest? Mille eest peaks tarbija maksma oluliselt kõrgemat hinda?

Miro 15” LCD — kiire ja odav

Veiko Tamm

Alustuseks pean mainima, et olen olnud põhimõtteline LCD monitoride vastane, põhjuseks nende aeglus reaktsiooniasjas. Kõik on tore, eredad värvid, silmade tervishoid jne, kuid kiired 3D graafikat kasutavad mängud (ei saa mainimata jätta, et olen teataval määral MMORPG EverQuesti addict) hajutasid ja „määrisid” pildi ekraanil laiali ning ei lubanud mängust täit löbu saada. Olid küll ka kiired ekraanid, mille reaktsiooniaeg alla 25 ms, ent nende hind... Te ei taha seda parem teada. Aga ajad muutuvad...

Microlink toob turule Mega PC

Veiko Tamm

Väikesed multimeediaarvutid on juba igapäevane nähtus. See aeg, mil arvuti kodus oli vaid kabinetitööriist või mänguri toa ehe, on ümber saanud ning arvuti otsib oma teed meie elutuppa, saamaks koduse multimeediakeskuse südameks. Eelmises numbris tutvustasime EZ-Buddie nimelist toodet. Nüüd pakkus Eesti suurim arvutitootja Microlink Arvutimaailmale tutvumiseks oma varianti sarnasest lahendusest.

HP nx7000 sülearvuti

Veiko Tamm

Koos septembrikuuga saabus ka HP uusim Intel Centrino tehnoloogia laiekraaniga sülearvuti nx7000.

Samsung pakub uut kontorikombaini

Veiko Tamm

Hiljaaegu ka printeriturule saabunud Korea suur elektroonikafirma pakub nüüdsest ka väike- ja kodukontorite tarvis mõeldud universaalset all-in-one seadet Samsung SCX-4216F, milles on ühendatud laserprinter, laserfaks, laserkoopiamasin ja värviskänner.

Digitaalne televisioon

Allan Urb

Mõiste võib tähendada nii digitaalset tootmistehnoloogiat kui ringhäälingut ehk edastamise-vastuvõtu tehnoloogiat.

Tarkvara

Vaenlasega voodis

Lemmit Kaplinski

WINE, täispika nimega Wine Is Not an Emulator, ei ole emulaator. Kui keegi minult aga küsib, millega tegu on, vastan alati:

„Windowsi emulaatoritarkvaraga Linuxi jaoks.” Eks püüdke ise seletada arvutivõhikule, mida tähendab „win32 API lahendus UNIX-i ja X-i jaoks”!

Oracle võimaldab võretöötlust

Riho Kurg

Pärast pingelist tööpäeva lähed koju, paned tuled põlema, soojendad toidu mikrolaineahjus üles ja lülitad teleka sisse — kõike seda tänu elektrile. Kuid kuni elektrikatkestuseni ei tule sulle hetkekski pähe küsimus: kus asub generaator. Või mismoodi täpselt on elektrivõrgu traadid tõmmatud. Või millist infrastruktuuri on Eesti Energia vaja selleks, et elekter sinuni jõuaks. Sinul on vaja elektrit, kui nupule vajutad.

Rakendustarkvara

Uus WinZip 9

Olavi Tiimus

Ühest populaarseimast pakkimist võimaldavast programmist MS Windowsi keskkonnas on väljas uus avalik beeta versioon — WinZip 9.0. Väline vaatlus eelmise versiooniga võrreldes muutusi ei erista — kasutajaliides on sama mugav. Kui olete eelneva toote tasu eest registreerinud, siis versiooni uuendamine (upgrade) on tasuta.

Mida peab juht teadma

majandustarkvara arendusest?

Kalev Haga

Eelmises Arvutimaailmas kirjutasin majandustarkvarast ja sellega seotud arendustöödest üldisemalt. Seekordne artikkel on mõtteline järg sellele ning keskendub küsimusele: mida peab teadma firma juht majandustarkvarast.

VISUAL Enterprise tarkvara tootmisettevõttele

Margus Tammeraja

Vähegi suurema ja keerukama tootmisettevõtte juhtimine saab olla efektiivne üksnes infotehnoloogia abil, sest töödeldavate andmete mahu kasvades on järjest raskem korraldada otsustamiseks vajaliku informatsiooni operatiivset jõudmist erinevatele juhtimistasanditele.

Varia

Viies Visioon

Eduard Laur

Pärnus 18.–19. septembril viiendat aastat toimunud konverentsi „Visioonist lahendusteni” märksõnadeks olid konkurents ja koostöö.

LCG — Latvian Cyber Games

Jaan Vare

Augusti eelviimasel nädalal Riias toimunud World Cyber Games Baltimaade finaalmängud toimusid küberkohtumisele sobivas tehnomajas, kus eriliste mugavustega polnud korraldajad liialdanud.

Mängud

Uudised

Lauri Jürisoo

Kuidas ma arvutimängude juurde tulin

Kaimar Palts

Ümberringi kubiseb asjalikest inimestest, kes panevad endid paika ametinimetuse keerulisusega. Joonas töötab ärijuhi konsultandina, Maarika personalijuhina, kelle eeldusteks olid tööle minnes vähemalt viie võõrkeele valdamine ja must vöö karates, Eduard töötab haridusministeeriumis pressisekretärina, saades öösiti lisa koduõpetajana. Mina kirjutan mängudest ega teeni sellega suurt midagi. Aga olen rahul.

Savage: The Battle for Newerth

Wesse Allik

Battlefield 1942 võis sulle meeldida või mitte meeldida, kuid see näitas, milliseks muutub võrgumärul tulevikus. Suured meeskonnad, tohutud maa-alad ning palju masinaid.

Gothic II

Timo Tomson

Peaaegu igaühe elus jõuab kätte vahel periood, kus pole enam võimalik valimatult läbida kõiki RPGsid, mis poelettidele (ja khm... FTP serveritesse) siginevad. Olgu selle põhjuseks töö, abielu või muu isiklik trauma, faktiks jääb, et tihenend graafikusse mahuvad vaid parimad palad. Järgnev ongi mu soovitus gurmaanidele.

Tony Hawk's Pro Skater 4

Robert Pihho

Aeg heita kõrvale tõsised mängud kus antakse vaid kurikaga kuklasse ja panniga piki piilumist. Maailma päästmine tuleb talve edasi lükata ja mõõgaterad seinale tolmuga koguma riputada. THPS on jälle suurem, tugevam, kiirem ning ilusam kui varem.

Jedi Knight: Jedi Academy

Andris Feldmanis

Seoses uue kooliaasta algusega ja kõige muu toredaga kutsub LucasArts huvilisi külastama Jedi Akadeemiat. Ja kui arvate, et koolis on raske näiteks keemia, siis mõelge uuesti.

Midnight Club II

Lauri Jürisoo

Õös on asju. See võimendab tundeid ja mõtteid. Elu tundub põnevam, taju teravam, ideed värskemad. Osad unetud lahkuvad kodudest, et tänavatel ringi kimada. Tere tulemast keskköö klubisse!

Tron 2.0

Lauri Jürisoo

Videomängu vaste heale B–filmile — mitte üheski mõttes erakordselt särav või originaalne, ent siiski üllatavalt nämmu.

Praktika

Teeme plaadikogust andmebaasi

Mark Fisch

Juba mõnda aega on CD olnud populaarseim andmekandja, olgu siis muusika või andmete säilitamiseks. Mida rohkem plaate teie kogusse korjub, seda raskem on üles leida seda õiget. Vürtsi lisavad asjale veel sahtlipõhja kogunenud säilitamisväärsete disketid ja riiulitel tolmuvad vinüülplaadid. Olukorra leevendamiseks tuleks hankida endale programm, mille abil lihtsat andmebaasi koostada ja siis seal oma otsinguid juba märksa mõistlikumalt jätkata.

Veebiprogrammeerimise verstaapostid.

Ülesande 1 analüüs

Innar Liiv

Artiklis analüüsitakse eelmises numbris ilmunud esimest ülesannet (Kalkulaator) ja pakutakse samuti välja võimalikud lahendusvariandid. Need, kes said lahendusega hakkama iseseisvalt, olid ääretult tublid, ent ka teistel ei tasuks meelt heita: seekord kirjutatakse ülesanne täielikult lahti.

Ajaarvestuse keeruline kunst

Anto Veldre

Juhtkiri

Raudne oktoober

Lauri Jürisoo

Usun teooriat, et Eesti on küla. See seletab muuhulgas, miks paljud tartlased on Tartusse nii kiindunud. Oma aiaäärne on ikka südamele lähedal — kodus igaüks kuulsam, ahju peal ausam jne.

- [AM arhiiv](#)